

Årsrapport

Sølen verneområdestyre

Utførende institusjon

Sølen verneområdestyre

Kontaktperson

Verneområdeforvalter Hilde Nystuen

Publikasjonsnummer

1/2023

År

2023

Sidetall

20

Opplag

-

Utgiver

Sølen verneområdestyre

Forfatter(e)

Hilde Nystuen, verneområdeforvalter

Tittel

Årsrapport Sølen verneområdestyre

Sammendrag

Sølen verneområdestyre er forvaltningsmyndighet for Sølen landskapsvernområde, Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat. Verneområdestyret har også ansvaret for skjøtsels-, informasjons- og tilretteleggingsoppgavene innenfor området. Årsrapporten gir en samlet framstilling av verneområdestyret og verneområdeforvalters arbeid og gjennomførte tiltak, prosjekter og møter i 2022.

Forsidefoto

Rekonstruert lita bu i Misterdalen

1 Innhold

1	Innhold	3
2	Forord	5
3	Verneområdene – status	5
3.1	Sølen landskapsvernområde	5
3.2	Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat	6
4	Aktører i verneområdet	6
4.1	Verneområdestyret	6
4.2	Verneområdeforvalter	7
4.3	Naturoppsynet	7
4.4	Andre sentrale myndigheter	7
4.5	Rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg	7
4.6	Sentrale dokument	8
5	Verneområdestyrets arbeid i 2022	9
5.1	Møter, befaringer og studietur	9
5.2	Saker	11
5.3	Økonomisk oversikt over midler disponert av verneområdestyret i 2022	11
6	Tiltak 2022	12
6.1	Skoleprosjekt	14
6.2	Klopp over Øversjøbekken	14
6.3	Prosjekt «Gamle bilder» og bildespill	13
6.4	Skilting, merking av stier og registrering av gamle ferdselsveier	15
6.5	Skjøtselstiltak og uttak av fremmed art (buskfuru)	16
6.6	Natursti, informasjon og tilrettelegging	14
6.7	Ferdselstellere	16
6.8	Bestilling av SNO tjenester	16
7	Prosjekter, planer og andre aktiviteter	17

7.1	Hjemmesider og sosiale medier	17
7.2	Besøksstrategi og hjemmeside	17
7.3	Skjøtselsplan	19
7.4	Byggeskikkveileder.....	19
7.5	Rapport vedrørende erosjonssikring i Mistra	18
7.6	Forvaltningsplaner Sølen LVO og Fuggdalen NR	18
7.7	Forvaltningsplan og besøksstrategi for Jutulhogget	18
7.8	Andre møter og arrangement	20

2 Forord

Sølen landskapsvernområde ble opprettet i 2011, Fuggdalen naturreservat ble opprettet i 2008 og Steinfjellet naturreservat ble opprettet i 2009.

I tråd med den nye forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ble forvaltningsmyndigheten for Sølen landskapsvernområde delegert til et politisk sammensatt verneområdestyre med representasjon fra Rendalen kommune og Innlandet fylkeskommune ved Miljødepartementets vedtak av 15. mars 2013. Ved utnevnelsen av verneområdestyret vedtok også departementet egne vedtekter som fastlegger styrets mandat og rammer for arbeidet.

Ved brev av 17. august 2015 fra Miljødirektoratet ble Sølen verneområdestyre også delegert forvaltningsmyndigheten for Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat. Ikrafttredelse for delegeringen ble satt til 1. oktober 2015.

Verneområdeforvalter ble ansatt i 2014 og har kontorsted på kommunehuset i Rendalen.

Årsrapporten gir en samlet framstilling av verneområdestyret og verneområdeforvalter sitt arbeid, gjennomførte tiltak, møter og annen aktivitet.

3 Verneområdene – status

3.1 Sølen landskapsvernområde

Sølen landskapsvernområdet ble opprettet ved kongelig resolusjon 18. februar 2011 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Landskapsvernområdet ligger i Rendalen kommune og omfatter et område på 456,4 km²

Formålet med Sølen landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. Området er i Hedmarkssammenheng et egenartet landskap med store naturkvaliteter og opplevelsesverdier, spesielt det karakteristiske Sølenmassivet med omkringliggende landskapsrom. Området har kvartærgeologisk verdifulle landskapsformer og forekomster, og det har områder og forekomster med betydelige verdier knyttet til kulturminner og kulturmiljøer, spesielt kulturminner knyttet til fangstvirksomhet. I formålsparagrafen påpekes det også at allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

3.2 Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat

Fuggdalen naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 26. september 2008 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21,22 og 23. Formålet med Fuggdalen naturreservatet er å bevare et barskogområde som et helhetlig økosystem med ulike skogtyper, et nedbørfelt med myrer, vassdrag og omkransende snaufjell samt naturlig forekommende vann- og landlevende arter. Fredningen skal ivareta spesielle naturtyper som raviner, bekkeløfter, kildeframspring med kildevegetasjon, gransumpskog og bærlyngfurskog. Området har særskilt vitenskapelig og pedagogisk betydning fordi det omfatter et helt nedbørfelt med begrensede tekniske inngrep.

Steinfjellet naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 26. juni 2009 med hjemmel i lov 19. juni 1970 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21,22 og 23. Formålet med Steinfjellet naturreservat er å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det består av en lite påvirket naturskog med gammel furskog med god kontinuitet i død ved, og det har særskilt vitenskapelig betydning ved at det inneholder flere sjeldne og sårbare arter.

Både Fuggdalen naturreservat (ca. 52 700 dekar) og Steinfjellet naturreservat (ca. 4 400 dekar) grenser inn til Sølen landskapsvernområde fra vest.

4 Aktører i verneområdet

4.1 Verneområdestyret

Verneområdestyret har i 2021 bestått av følgende medlemmer:

Medlem	Varamedlem	Representerer
Hanne Didriksen, leder	Karl Sigurd Hole	Rendalen kommune
Henning Dalbakk, nestleder	Marit Bjørnstad	Rendalen kommune
Kjerstin Lundgård	Erik Ringnes	Innlandet fylkeskommune

Arkivfunksjonen til verneområdestyret ligger hos Statsforvalteren i Innlandet og postadressen er:

Sølen verneområdestyre

Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2619 Lillehammer

Epost: stinpost@statsforvalteren.no

Telefon: 62 55 11 86

Besøksadresse: Hanestadveien 1, 2484 Rendalen.

4.2 Verneområdeforvalter

Styrets sekretariat består av verneområdeforvalter Hilde Nystuen med kontorsted på kommunehuset på Bergset i Rendalen. Forvalter ble ansatt 1. mars 2014 i en 100 % stilling. Forvalter er underlagt styret i alle saker, men er formelt ansatt hos Statsforvalteren i Innlandet. Forvalter skal forberede saker for styret, drive informasjon og gjennomføre tiltak, prosjekter og planarbeid, samt holde kontakt med brukerne av områdene.

4.3 Naturoppsynet

Naturoppsynet er den utøvende og kontrollerende delen av forvaltningen av verneområdene. Naturoppsynet kan ikke drive forvaltning, men skal følge opp miljølovgivningen og vedtak fattet av verneområdestyret og andre offentlige myndigheter. Hovedansvarlig for naturoppsynet i Sølen LVO, Fuggdalen NR og Steinfjellet NR er Erik Ola Helstad, som er samlokalisert med verneområdeforvalter. SNO utfører rene oppsynsoppgaver, informasjonsarbeid og gjennomfører tiltak og kartlegginger for verneområdestyret. SNO utarbeider egne årsrapporter der dette gjennomgås.

4.4 Andre sentrale myndigheter

Det er også andre myndigheter som påvirker bruk og tilrettelegging i verneområdet. Sølen LVO, Fuggdalen NR og Steinfjellet NR ligger i sin helhet innenfor Rendalen kommune. Kommunen har ansvaret for arealforvaltningen og god dialog er særlig viktig for innfallsportene og randsonene til verneområdene. Kommunen har myndighet etter plan- og bygningsloven og motorferdselloven. Ofte må brukerne ha løyve fra både verneforskrift og generelt lovverk.

Statsforvalteren hadde forvaltningsansvaret for verneforskriften fram til opprettelsen av verneområdestyret. Avdelingen naturmangfold og verneområder har erfaring og fagkunnskap som verneområdeforvalteren kan dra nytte av i sitt arbeid, og forvalteren deltar i fagsamlinger der dette er relevant. I tillegg har Statsforvalteren klagerett på vedtak som blir fattet av verneområdestyret.

Innlandet fylkeskommunen er representert politisk i verneområdestyret. I tillegg har fylkeskommunen myndighet etter kulturminneloven og fagkompetanse knyttet til kulturminneforvaltning, reiseliv og tilrettelegging for friluftsliv.

4.5 Rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg

Et rådgivende utvalg skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdene; grunneiere og andre interessenter/organisasjoner. Det rådgivende utvalget skal ikke behandle enkeltsaker, men kunne gi råd til styret i saker som gjelder forvaltningen av verneområdene og være en kanal for brukerinteresser inn i verneområdestyret. Rådgivende utvalg for disse verneområdene er under oppnevning og vil bli medvirkende i arbeidet med besøksstrategien. Det har ikke vært

gjennomført Sølenseminar i 2022, men det har vært arrangert flere temakvelder og verneområdeforvalter har deltatt på ulike andre møtearenaer.

Administrativt kontaktutvalg skal være et forum for å diskutere og avklare saker mellom kommune og forvaltning, samt fungere som en støtte til forvalter i planlegging/gjennomføring av tiltak. Verneområdeforvalter har hatt en god og tett dialog med både kommunen og fylkeskommunen på mange saker 2022. Det er en stor fordel å sitte i kontorfellesskap med kommuneadministrasjonen i Rendalen.

4.6 Sentrale dokument

Naturmangfoldloven ble satt i kraft 1. juli 2009, og erstatter Naturvernloven fra 1970. Vedtak fattet etter Naturvernloven er fortsatt gjeldende, men naturmangfoldloven har satt en del nye kriterier til saksbehandling (vurdering av miljørettslige prinsipper etter §§ 8-12) og generelle unntaksregler i verneforskriftene er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven.

Verneforskriften for Sølen landskapsvernområde ble fastsatt ved vernevedtaket 18. februar 2011. Verneforskriften er juridisk bindende. Verneforskriften for Fuggdalen naturreservat ble fastsatt 26. september 2008 og verneforskriften for Steinfjellet naturreservat ble fastsatt 26. juni 2009.

Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde ble godkjent 12. november 2015. Det er ikke utarbeidet forvaltningsplan for Fuggdalen naturreservat eller Steinfjellet naturreservat, men det er mål om å starte opp dette arbeidet etter at besøksstrategien for Sølen landskapsvernområde er vedtatt.

Hovedformålet med forvaltningsplanen er å trekke opp retningslinjer og konkretisere felles mål for forvaltningen, slik at formålet med etableringen av verneområdet blir ivaretatt. En forvaltningsplan skal være veiledende og være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde natur- og kulturverdiene og fremme formålet med vernet. Den skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel og tilrettelegging. Det er videre et mål at forvaltningsplanen skal etablere gode rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom aktører lokalt, regionalt og nasjonalt. Den skal bidra til avklaring av hvordan ulike verne- og bruksinteresser skal håndteres.

5 Verneområdestyrets arbeid i 2022

5.1 Møter, befaringer og studietur

Oversikt styremøter i 2022:

Dato	Møte	Sted
17.01.2022	Styremøte	Elektronisk
25.04.2022	Styremøte	Elektronisk
05.05.2022	Styremøte	Elektronisk
26.06.2022	Styremøte	Rendalstunet
01 -04.09.2022	Tematurer, fagseminar og familedag	Veidekulturfestivalen
06.-07.10.2022	Styremøte og studietur	Trysil og Fulufjellet nasjonalpark
11.11.2022	Styremøte	Elektronisk
15.11.2022	Styremøte	Elektronisk
25.11.2022	Styremøte	Elektronisk
09.12.2022	Styremøte	Utsatt til januar 2023

Sølen verneområdestyre har i 2022 hatt 2 fysiske styremøter og 6 elektroniske møter. Styremøtet i juni ble avholdt på Rendalstunet med flott foredrag om hubro av Utmarkskonsulent Øyvind Fredriksson.

Bilde 1: Møte i verneområdestyret på Rendalstunet i juni.

Det ble gjennomført en to dagers studietur til Trysil og Fulufjellet nasjonalpark i oktober. To fine dager med innblikk i nasjonalparken, verneverdier, besøksstrategi, gode tilretteleggings- og formidlingstiltak og sett den nye merkevaren tatt i bruk. I januar deltok styreleder og verneområdeforvalter på digital konferanse for styrelederne for nasjonalparkene og større verneområder i Innlandet.

Bilde 2 & 3: Sølen verneområdestyre på studietur til Fulufjellet nasjonalpark og her på guidet tur med nasjonalparkforvalter for Fulufjellet NP, Henirette B. Kildahl.

Veidekulturfestivalen

I september arrangerte Sølen verneområdestyre to tematurer under Veidekulturfestivalen. Den ene på tema byggeskikk og den andre en vandring langs den gamle kløvveien innover fjellet til Fiskevollen. Styreleder holdt også et innlegg på fagdagen og SNO var til stede på familiedagen på Rendalstunet.

5.2 Saker

Oversikt over saker behandlet av Sølen verneområdestyre i 2022:

Type saker	Antall saker i 2022
Vei/graving	
Bygg/endringer av bygg og anlegg	4
Motorferdsel, barmark § 48 NML	1
Motorferdsel, barmark	
Motorferdsel snødekt mark § 48	1
Motorferdsel, snødekt mark skiløyper/leiekjøring	
Andre saker	1
Vedtak om økonomi og drift	1
Vedtak om plan og planarbeid	3
Vedtak om tilrettelegging og tiltak	2
Drøftingssaker	19
Totalt	32

Styret har til sammen behandlet og drøftet 32 saker. I tillegg kommer referatsaker og orienteringssaker. Verneområdeforvalter behandlet 75 delegerte saker i 2021 og har brukt mye tid på arbeidet med skjøtelsplan, besøksstrategi, oppfølging av tiltak og andre prosjekter innenfor verneområdet. Delegerte saker refereres styret i etterkant. Dispensasjon for byggesak og motorferdsel utgjør mesteparten av de delegerte sakene, og dispensasjon for motorferdsel på snødekt mark inn til hytter og setrer (nyttetransport) er gjeldende for 4 år om gangen. Alle dispensasjonene gjelder nå fram til 30. april 2025.

Mer informasjon om sakene finnes i styrets protokoller som ligger på Sølen verneområdestyre sin hjemmeside www.nasjonalparkstyre.no/Solen . Alle vedtak ligger også ute på www.miljovedtak.no.

5.3 Økonomisk oversikt over midler disponert av verneområdestyret i 2022

Regnskapsoversikt for tiltak, planer og drift av Sølen verneområdestyre i 2022:

Post	Formål	Bevilget	Disponert
1420.31	Tiltaksmidler	500 000	497 987
1420.21	Drift styret	200 000	182 214
1400.21	Besøksstrategi og skjøtelsplan	375 000	372 771

Bilde 4: Kubjelle

6 Tiltak 2022

Verneområdestyret melder hver høst inn sine behov for forvaltnings- og skjøtselstiltak i verneområdene til Miljødirektoratet som tildeler ut fra en nasjonal prioritering.

Verneområdestyret disponerer midlene og prioriterer bruken av dem. I tillegg er det årlige bestillingsmøter med lokalt SNO. Bestillingsmøtene er en prosess mellom verneområdestyret og SNO der styret melder inn behov for tiltak de ønsker SNO skal utføre i verneområdet. SNO gjør deretter en vurdering ut fra styrets tiltaksplan og føringer i statsbudsjett samt strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder. Ut over tiltaksmidlene brukes også personressurser i form av arbeidstid fra lokal SNO og verneområdeforvalter.

6.1 Prosjekt «Gamle bilder» og bildespill

Sølen verneområdestyre har satt i gang et prosjekt med å samle inn gamle bilder fra Sølen landskapsvernområde for å visualisere bruken og landskapet tidligere og sammenligne det med dagens landskap og bruk. Dette vil til slutt kunne bli en utstilling. Anno har hatt oppdraget på skanning/digitalisering av gamle bilder og søke etter bilder fra dette området i Anno Musea i Nord Østerdalen sitt fotoarkiv. Det er inngått avtale med Tur og Natur om å refotografere 15 av bildene for å se på både endring i bruk og endring i landskap. Flere bilder har blitt refotografert i 2022 og målet er å stille dem ut i 2023.

I anledning Sølen landskapsvernområde 10 år har Tur og Natur laget 7 flotte bildespill som tar oss gjennom de ulike årstidene innenfor landskapsvernområdet. Bildespillene ble lagt ut på facebook siden og instagram i 2022.

Bilde 5: Bildespill

6.2 Skoleprosjekt

Det er et stort behov for økt kunnskap blant barn og unge om naturarven/naturverdiene lokalt. Utviklingen av treårige skoleopplegg for 5.-7. klasse er gjort i samarbeid med firmaet Fjell driv og er godt mottatt av barneskolene i Rendalen. Temaene er basert på verneverdiene og foregår innenfor Sølen landskapsvernområde og Jutulhogget naturreservat. 19. september arrangerte verneområdeforvalteren en skoledag for mellomtrinnet i Misterdalen på setra til Hilde Mømb med temaer knyttet til setring og utmarksbruk. Det ble ryddet einer på setertrøa, elevene lærte om de ulike seterbygningene, seterlivet og utmarksbruken i fjellet og vi koste oss med ekte seterkost.

Bilde 6 & 7: Skoleprosjekt i Mistedalen

6.3 Klopp over Øversjøbekken

Det er behov for ei klopp over Øversjøbekken og det er kjøpt inn tømmer som skjæres lokalt i Rendalen. Materialene kjøres ut av SNO på vinterføre.

6.4 Natursti, informasjon og tilrettelegging

Det er nå godkjent en natursti i henhold til den nye merkevaren til Norges nasjonalparker. Dette er stolper i malmfuru med mindre vippeskilt med korte tekster og bilde. Det er kjøpt 20 stolper til natursti. Denne stien må forankres i besøksstrategien, men det er naturlig å se på blant annet Rendalstunet som aktuelt sted å sette den opp jf. mulighetsstudiene. Det jobbes med innhold (tekst, bilder) på natursti som først settes opp når besøksstrategien er godkjent. Innhold (tekst, bilder) på natursti er i hovedsak finansiert.

Det jobbes med en overordnet skiltplan og all skilting må være forankret i besøksstrategien og kan ikke fullføres før den planen er vedtatt. Det er satt av en del midler på fond i kommunen til utvikling av formidling/tilrettelegging/ informasjon ved Rendalstunet som hovedinformasjonspunkt og muligens noe på Mefurua.

Verneområdeforvalter har også vært på befaring med grunneiere på parkeringsplassen på Gravåsen i høst. Det ble blant annet sett på ei gammel ljørbu som burde vært restaurert og en gammel utedo. Vi drøftet oppføring av ny utedo og var enige om at det må være klart hvem som skal finansiere drift av doen før vi setter opp ny do. Verneområdeforvalter sjekker litt rundt kostnader og kommer med et forslag til driftsbudsjett. Grunneierne vurderer bompriser og muligheten for å ta noe av billettinntektene til drift av do. Det vil også bli meldt inn til Miljødirektoratet behov for midler til drift framover.

6.5 Skilting, merking av stier og registrering av gamle ferdselsveier

Oppsetting av retningskilt på de mest brukte stiene i verneområdet ble gjort sommeren 2017. Det påbegynte arbeidet fullføres når besøksstrategien er vedtatt. Det kan være behov for noe etterbestilling av skilt og stolper, og det må ses nærmere på merking av hovedstiene.

Den gamle ferdselsveien/seterveien fra Lomnes til Femundsundet er delvis midlertidig merket v/Jan Risbakken. Det gjenstår å finne igjen stien ved Ørsjøvola og gps plotte hele veien. Jens Tore Løken og Marit Kveen har gått opp igjen kløvstien fra Østagrenda til Åkrådalen/Fiskevollen og Jostein Haugseth har gått opp gamle ferdselsveier fra Østagrenda til Bergevollen og videre til Skånborket, Veslesetra og Misterdalen og Gamle Engerdalsveien til Volltjønna. Stiene gps-merkes og de gamle ferdselsveier inngår i arbeidet med besøksstrategien.

Verneområdestyret arrangerte i september en fin tur langs den gamle kløvveien fra Stonga og inn til Nysetra under Veidekulturfestivalen.

Bilde 8: Tematur – vandring på gamle ferdselsveier – kløvveien til Fiskevollen.

6.6 Skjøtselstiltak og uttak av fremmed art (buskfuru)

I forbindelse med skjøtelsesplanene for seterområdene innenfor Sølen landskapsvernområde så er det sendt inn forespørsel på tilbud på Nofence bjeller til to ammekubesetninger i Skånborket. Det er satt av midler på fond i kommunen til tiltaket og bjellene er forventet levert i løpet av sommeren 2023.

Under feltarbeidet til NIBIO i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsesplan ble det kartlagt et ganske stort område med buskfuru som er et fremmed treslag i Skånborket. SNO hogde i september ned buskfurua og den ble kjørt ut med traktor og henger av Kjetil Undseth etter det kom snø i november. Buskfurua mellomlagres i et grustak og vil bli fliset der til våren og så kjørt ned.

Bilde 9 & 10: Uttak av buskfuru ved Skånborket.

6.7 Ferdselstellere

Det ble i 2022 kjøpt inn tre ferdselstellere som forvaltningsmyndigheten sjøl kan benytte til ferdseleksregistrering. Disse tellerne er mer brukervennlige enn de vi har benyttet tidligere og gjør at vi også kan ha oversikt på flere steder over utviklingen av ferdseleks i området. Sommeren 2022 har det stått ute to tellere som vi har fått låne av SNO; en ved stien fra Sølensjøen til Stollsetra og en ved hovedstien fra Gravåsen. 4105 passeringer har det vært på stien fra Gravåsen sommeren og høsten 2022. Dette er litt lavere enn tidligere år. Telleren ved Stollsetra har delvis vært ute av drift.

6.8 Bestilling av SNO tjenester

I 2022 har SNO benyttet 4 dagsverk til oppsyn av motorisert ferdseleks, i hovedsak vinterstid. Det er registrert lite ulovlig kjøring. Tilsyn av rovvilt og jerveregistrering tar det meste av SNO sin tid, men de har også vernebrillene på når de er ute på oppdrag. SNO har benyttet 8 dagsverk med uttak av buskfuru ved Skånborket og 4 dagsverk til å sette ut og ta inn ferdselstellere ved

Stollsetra og Gravåsen. Det er også gjennomført 2 dagsverk med tilsyn av motorferdsel på barmark. SNO deltok også på familiedagen på Rendalstunet under Veidekulturfestivalen.

Rovvilt tar det meste av tiden til SNO lokalisert i Rendalen og det er mye uforutsigbarhet med tanke på tidsressurs for å bistå verneforvaltningen. Det er generelt for lite SNO ressurs til verneområdene i Innlandet. Sølen verneområdestyre ønsker å synliggjøre behovet for økt SNO ressurs.

7 Prosjekter, planer og andre aktiviteter

7.1 Hjemmesider og sosiale medier

Sølen verneområdestyre har egen nettside www.nasjonalparkstyre.no/Solen. Her ligger det informasjon om verneområdeforvaltningen, oversikt over styremedlemmer, møteinnkalling og protokoll fra styremøter m.m. Verneområdeforvalter jobber sammen med Trollbinde om en egen nettside for besøkende for Sølen LVO og Jutulhogget NR under www.norgesnasjonalparker.no. Nettsiden vil lanseres når besøksstrategien er vedtatt. Her skal det linkes videre til Sølen verneområdestyre sin nettside.

Det er i tillegg opprettet side på Facebook og Instagram for Sølen landskapsvernområde. Dette er viktige plattformer for å nå bredt ut med informasjon. I 2022 ble det publisert 37 innlegg på Facebook og 8 innlegg på Instagram. Antall følgere er 1250 på Facebook og 414 på Instagram. Målet er å formidle kunnskap om verneområdene, verneverdier, verneområdestyrets arbeid, arrangement og opplevelser i tråd med besøksstrategi.

7.2 Besøksstrategi og hjemmeside

Arbeidet med besøksstrategi nærmer seg sluttfasen, men arbeidet har tatt lang tid og i perioder stoppet helt opp grunnet mange andre oppgaver knyttet til verneområdeforvalterstillingen. Sølen landskapsvernområde er et verneområde med mange saker og mange brukerinteresser. I andre områder har man flere forvaltere som gjør at de har bedre kapasitet til planarbeid. Det er i perioden 2016-2022 gjennomført en omfattende kartlegging av kunnskapsgrunnlaget. Verneområdeforvalter er i dialog med de aktuelle aktørene i området og vil gjennomføre god medvirkning i prosessen framover til ferdig plan. Det gjenstår litt på kart, fokusområder, skiltplan, tiltaksplan, kommunikasjonsplan og layout av planen. Besøksstrategien vil blant annet presenteres på Sølenseminar og i kommunestyret før den sendes til godkjenning hos Miljødirektoratet og videre på en bred høring.

7.3 Forvaltningsplaner Sølen LVO og Fuggdalen NR

Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde er godkjent og oppdatert. Besøksstrategien skal være en del av forvaltningsplanen, og det er ønskelig å publisere forvaltningsplanen med ny layout i henhold til ny merkevare når besøksstrategien er godkjent. Det er inngått en avtale med Trollbinde for denne jobben som gjennomføres i 2023.

Sølen verneområdestyre har også forvaltningsmyndighet for Fuggdalen og Steinfjellet naturreservater. Det er ønskelig med forvaltningsplaner for disse to verneområdene, men oppstart av dette arbeidet ble utsatt til 2023.

Statsforvalteren i Innlandet bidro med midler for en basiskartlegging av deler av Fuggdalen NR i sommer for å gi et bedre kunnskapsgrunnlag i forkant av en eventuell myrrestaurering. Miljøfaglig Utredning gjennomførte oppdraget.

7.4 Forvaltningsplan og besøksstrategi for Jutulhogget

Verneområdeforvalter har ferdigstilt forvaltningsplan og besøksstrategien for Jutulhogget naturreservat i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet. Dette arbeidet ses også i sammenheng med besøksstrategien for Sølen LVO. Det er gitt klarsignal vedrørende revidering av dagens verneforskrifter for Jutulhogget NR og det er utarbeidet et utkast til mer oppdaterte verneforskrifter. I forbindelse med dette arbeidet kom det ønske om frivillig vern rundt den indre sonen fra grunneierne. Området er ferdig kartlagt og tilbud er sendt ut til grunneierne. Når frivillig vernprosessen er ferdig vil forslag til ny verneforskrift, forvaltningsplan og besøksstrategi sendes på høring.

7.5 Rapport vedrørende erosjonssikring i Mistra

Sølen verneområdestyre ga i 2019 dispensasjon til å reparere tidligere sikringstiltak i Mistra i Misterdalen. Det ble våren 2021 søkt om et mer omfattende sikringstiltak med blant annet bruk av sprengt stein. Verneområdeforvalter orienterte styret om at det må innhentes mer vassdragsfaglig kompetanse for å vurdere erosjonsfaren og omfang/type sikringstiltak som er nødvendig og som ikke er i strid med verneformålet og verneverdiene i landskapsvernområdet. Mistra er verna vassdrag og Sølen verneområdestyre er vassdragsmyndighet.

Verneområdeforvalter tok kontakt med NVE og NGI som deltok på befaring i september 2021 for å se på behovet for flomsikring. I etterkant har NGI utarbeidet et befarringsnotat med forslag til videre arbeid og som gir et bedre grunnlag for vurdering av behovet for flomsikring og type tiltak. Det er viktig med et godt kunnskapsgrunnlag for å sikre at eventuelle inngrep blir minst mulig. Det gjenstod noe arbeid for å ferdigstille rapporten og utarbeide et tilleggsnotat. Det ble omdisponert noe midler for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for behandling av søknaden. Rapporten ble ferdig høsten 2022.

7.6 Skjøtselsplan

NIBIO har på oppdrag for verneområdestyret utarbeidet en skjøtselsplan for seterområdene i Sølen LVO i perioden 2020 - 2022. Det har vært møter i forbindelse med arbeidet også i 2022 og det ble gjennomført en tilleggskartlegging på setrene i Åkrådalen og Lomnes Mistra. Planen ble presentert for Sølen verneområdestyre og referansegruppa før jul og den sendes på høring vinteren 2023.

5. juli ble det også gjennomført en kveld på Rendalstunet med innlegg ved Bolette Bele fra NIBIO på temaet «Seterlandskapet, historia, naturen, kulturen og skjøtsel». Bra oppmøte og en lærerik og inspirerende kveld.

Bilde 11: Inspirerende kveld på Rendalstunet med tema skjøtsel av kulturlandskapet

7.7 Byggeskikkveileder

Rendalen kommune reviderer sin arealplan og den forbindelse ønsker Sølen verneområdestyre å utarbeide en byggeskikkveileder for seter – og utmarksbebyggelsen. Det ble i november gjennomført et møte med kommunen, fylkeskommunen, bygningsvernradgiver hos ANNO Musea i Nord Østerdal, kommunen og Feste. Det er betalt for et forprosjekt som skal gjennomføres av Feste hvor det skal utarbeides et kostnadsoverslag på tilpasning av byggeskikkveilederen for

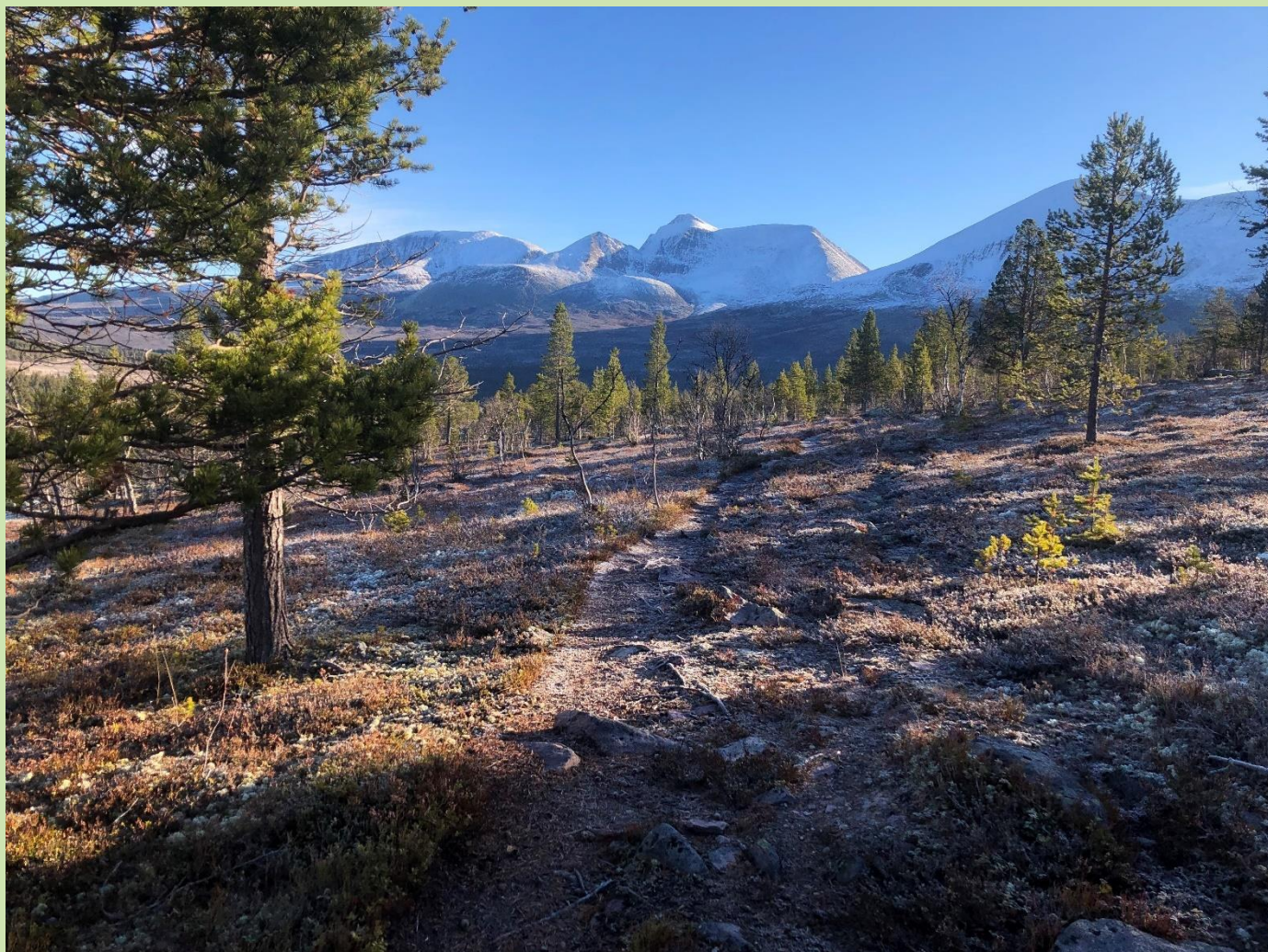
Forollhogna NP og LVO til Rendalen og Sølen landskapsvernområde. I tillegg er det satt av midler på fond i kommunen til dette arbeidet.

Bilde 12: Fin kveld i Misterdalen med tema byggeskikk.

7.8 Andre møter og arrangement

Verneområdeforvalter har deltatt på avdelingsmøter og faggruppemøter hos Statsforvalteren i Innlandet i hovedsak via teams. I juni ble det avholdt vernefagsamling for nasjonalpark- og verneområdeforvalterne i Innlandet på Høvringen og i august på Hjerkin. Vi har også hatt jevnlig møter på teams gjennom året. I tillegg har verneområdeforvalter vært på flere befaringer i landskapsvernområdet.

**Sølen
landskapsvernområde**